

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

**Доля В.Б., студент*,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка**

Національну продовольчу безпеку слід розглядати— як гарантовану здатність держави задовольняти потреби населення в особі кожного громадянина продуктами. Специфіка забезпечення продовольчої безпеки України, на відміну від деяких інших країн, повинна полягати не лише у максимальному забезпеченні власних потреб у зернових культурах, але й у створенні потужного зернового експортного потенціалу і відновленні втрачених Україною позицій "європейської житниці". Цьому сприяють кліматичні умови України та наявність майже 40 % світових запасів чорноземів. Хоча умови членства у СОТ і встановлюють певні обмеження. На нашу думку, інтенсивне виробництва саме зернових може дати найкращі результати для економіки нашої країни. У зерновому балансі країни провідне місце належить пшениці. Найважливіше завдання на перспективу— зростання врожайності й поліпшення якості зерна на основі інтенсифікації виробництва. Вітчизняний та зарубіжний досвід свідчить, що застосування інтенсивних технологій вирощування пшениці на сучасному етапі розвитку землеробства дає можливість у зонах із сприятливими ґрунтово-кліматичними умовами постійно одержувати на великих площах 45 - 50 ц /га зерна. Агротехніка різних сортів пшениці, яка відповідає вимогам інтенсифікації, потребує прийняття науково обґрунтованих та економічно виправданих рішень і спрямована на постійне врахування ситуацій, що складаються на полі. Інтенсифікація землеробської галузі сільськогосподарського виробництва і охорона навколишнього середовища — це єдиний процес. Застосувати і повністю використовувати потенціал інтенсивних технологій вирощування пшениці без забруднення навколишнього середовища можна лише при реалізації потенціалу ценозу сорту з врахуванням його біологічних властивостей: екологічної стійкості проти посухи, низьких температур та інших негативних факторів, а звідси і підвищення потенційної продуктивності сорту, ценозу пшениці і кожної рослини в ньому. Сучасні сорти пшениці інтенсивного типу мають потенційну

---

* Науковий керівник – Батюк Л.А., к.е.н., доцент

продуктивність 40 - 60 ц /га зерна і більше. В основному у виробничих умовах урожай цих сортів набагато менший. Причин невеликої продуктивності багато і основні серед них — порушення технологічної дисципліни. Потенційна врожайність рослин є головним фактором формування можливо високого врожаю. Також важливим джерелом може стати міжнародний досвід. Наприклад, країни ОПЕК захищають разом свої інтереси. Використовуючи їх досвід, Україна, Росія і Казахстан об'єднавши зусилля можуть забезпечити достойні умови для виробників, котрим стабільність і підтримка держави дозволить в найкоротші строки переобладнати машинно-тракторні парки, закупити високопродуктивний посівний матеріал, підвищити якість виробленої продукції. За таких умов інтенсивне вирощування не тільки пшениці, а й інших культур стане не метою, а реальною можливістю для господарств. На нашу думку саме тоді земля отримає дбайливих господарів, а селяни можливість достойно жити.

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

*Калініченко О.В., к.е.н., доцент, Нос А.М., студентка,
Полтавська державна аграрна академія*

Зерновиробництво є базою та джерелом сталого розвитку більшості галузей агропромислового комплексу та основою аграрного експорту України. Отриманню високих врожайів зернових культур сприяють природно-кліматичні та ґрунтові умови, що поряд з транспортними, географічним, соціальним чинниками забезпечує ефективний розвиток підприємств зернового підкомплексу. Водночас потенціал продуктивності зернових культур використовується неповністю, оскільки їх врожайність нижча, ніж у розвинених країнах світу. Проблема низької ефективності зернового сектора зумовлена, передусім, високим рівнем витрат. Тому, для України питання підвищення економічної ефективності виробництва зерна набуває особливої актуальності.

Проблемам економічної ефективності виробництва зерна присвячено дослідження вітчизняних вчених і практиків: І.М. Дергалюка [1], К.А. Лебедева [3], І.В. Пилипенка [4], А.М. Чепеленка [5], О.Г. Шпикуляка [6] та іншими. Однак у поглядах економістів на сутність та зміст економічної ефективності виробництва зерна відсутній єдиний погляд.